

ciou na ne sú názvy v dialekte Ich frekvencia je však malá Napr Štempel — výroba pečiatok, Mišung — obchod s oblečením a inš , Železni sklep — železiarstvo, Aletakoj — projektová kancelária

Okrem silného vplyvu anglického jazyka (využívanie anglickej lexiky) sme zaznamenali aj častý výskyt hlásky x, v slovenčine málo frekventovanej, ktorá, ako sa nazdávame, plní príznakovú funkciu, napr v názvoch Exco, ObuvEX, Sapex, Topex, Kerimax, Texot, Weldex, Korax, Tavex, Martex, Coopex, Frutimex, Hinex, Reflex, Frutex Často sa v písomnej forme využíva písmeno c miesto k, napr Eurocon, Victoria, Romantic, Commerce, Cominfo, Team Electric, Exco, ako aj dvojice písmen nezvyčajné pre slovenský jazyk, napr. PRO Ecclesia, Gasttim, Coopex, Intercommerc Tieto javy sú dôsledkom vplyvu cudzích jazykov a stávajú sa pomaly, ale isto bežným javom v našom jazyku, tvorba názvov obchodov a firiem je jednou z ciest prenikania cudzích slov do jazykového povedomia ľudí

Literatúra

- Encyklopédia jazykovedy Zost J Mistrík Bratislava, Obzor 1993 513 s
HORECKÝ, J Slovenčina v našom živote Bratislava, SPN 1988, s 47—69
MAJTÁN, M Spoločenské fungovanie toponyma In VII slovenská onomastická konferencia Bratislava, Veda, Vydavateľstvo SAV 1980, s 43—49
Nový veľký ilustrovaný slovník naučný Sv 13 , Praha, Gutenberg 1931 320 s
ŠALINGOVÁ, M Malý slovník cudzích slov Bratislava, SPN 1961 458 s

Ženské osobné mená v matrikách z Lutomierska a Kazimierza (17. a 18. stor.)

Wirginia Mirosławska

Katedra Historii Języka Polskiego i Filologii Słowiańskiej, Łódź

Cieľom tohto príspevku je analýza ženských osobných mien zo 17. a 18. storočia z oblasti centrálného Poľska Materiál pochádza z matrik dvoch starých farností (Lutomiersk a Kazimierz), ktoré sa nachádzajú neďaleko Lodže Dokumenty obsahovali zápisy o krstoch, sobášoch a o úmrtiach obyvateľov týchto farností, boli písané ručne po latinsky Poľskú podobu mala väčšina vlastných mien uvedených v matrikách Výnimkou boli krstné mená, takmer vždy písané po latinsky

V skúmaných dokumentoch sú vzhľadom na ich charakter najviac zastúpené antroponymá Nás budú zaujímať ženské osobné mená

Obligatórnym prvkom každej antroponymickej sústavy bolo krstné meno V matrikách bolo zapísaných 143 rôznych krstných mien, z toho iba 57 ženských Najpoužívanejšie ženské mená boli vtedy *Marianna, Katarzyna, Zofia, Agnieszka, Anna* a *Jadwiga* Veľká popularita mena *Marianna* súvisela pravdepodobne s živým kultom Matky Božej v lutomierskej farnosti V tamojšom kostole sa nachádzala kaplnka svätého ruženca, početné obrazy Matky Božej, jej menom bol nazvaný filiálny kostolík Vačšinou však boli deti krstene menom toho patróna, ktorého sviatok pripadal na deň narodenia dieťaťa Dvojité krstné mená boli vtedy ešte zriedkavosťou Pomerne často tak krstili chlapcov šľachtického pôvodu, dvojité ženské mená sa vyskytovali iba výnimočne

Skúmané ženské priezviská môžeme rozdeliť do troch skupín

Prvú skupinu tvoria priezviská motivované apelatívnymi substantívami ženského rodu *Babababa, Babka, Dworka, Gospodyni, Komornica, Mamka, Miemka*, možno tiež *Gędzirajka* a *Ludzcieszka* (v dvoch posledných prípadoch nie je vylúčená derivácia od mužských antroponym)

Do druhej skupiny patria ženské osobné mená, ktoré mali alebo mohli mať im zodpovedajúce tvary v repertoári mužských antroponym, neboli však od nich derivované typickými príponami tvoriacimi priezviská vydatých a slobodných žien

Na prvom mieste treba tu vymenovať adjektívne priezviská so sufixom *-ska*, napr *Badowska, Barwicka, Chlebowska, Dzwonowska, Gadomska, Klinowska, Kucharska, Liberska, Magnuska, Narelska, Ostojka, Papieska, Pniewska, Sieradzka, Siewierska, Suchowska, Walkowska, Zdrojowska* atď , spolu 226 priezvisk tohto typu

Niekoľko antroponym malo podobu prídavných mien ženského rodu korešpondujúcich s mužskými adjektívnymi priezviskami zakončenými na *-y*. *Gościnna, Kosztowna, Szczęsna, Świeża, Wesola*

Tretia, najpočetnejšia skupina pozostáva zo ženských antroponym derivovaných od mužských pomocou špeciálnych sufixov

Zistili sme tu výskyt piatich maritonymických prípon *-owa, -ka, -ina, -ica, -na* a dvoch patronymických prípon *-anka* a *-owna*

Medzi maritonymikami prevládali deriváty so sufixom *-owa* (172 príkladov) Ich slovotvornými základmi boli mužské krstné mená, napr *Adamowa . Adam, Andrzejowa Andrzej, Balcerowa Balcer, Blązejowa Blązej, Józefowa Józef, Maciejowa . Maciej, Tomaszowa Tomasz* apod , ako aj priezviská manželov *Charcikowa Charcik, Cieloszkowa Cieloszek, Klękowa Klęk, Mordalowa Mordal, Smalcowa Smalec, Wiczorkowa Wiczorek* atď. Väčšina týchto mien bola motivovaná antroponymami zakončenými na spoluhlásky, iba výnimočne sa slovotvorný základ končil na samohlásku